

Panis Evangelici Fragmenta Qvadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosé & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fideli Populo ...

Lingendes, Claude de

Coloniae Agrippinae, 1689

XI. Ostendit per pœnitentiam hominis converti Deum, & unde sit tanta vis in pœnitentiâ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56333)

FERIA QUARTA VEL QUINTA CINERUM,

CONCIO

DE QUADAM CONVERSIONE DEI PER
pœnitentiam; quæ est continuatio præcedentis.

*Quis scit si convertatur, & ignoscat, & relinquat post se
benedictionem. Joël. 2.*

ECCLESIA (ajebamus heri) nobis exhibuit duo magna, luculentaque facinora: unum Dei increaturas; alterum creaturæ in Deum. Primum terminatur ad conversionem hominis; secundum ad Dei conversionem terminatur. Utraque cōversio efficitur pœnitentiâ. A priore incœpi, superest ut de altera hodie loquamur, nempe de conversione Dei, de qua id pronuntio: Magni operis susceptionem esse homini, efficere ut Deus voluntatem mutet, sed multo amplius, etiam cum cogere, ut pœnitentiam agat, sicut ipse loquitur cap. 18. Jeremiæ: *Si pœnitentiam egerit gens illa à malo suo, quod locutus sum adversus eam, agam & ego pœnitentiam super malo quod cogitavi ut facerem ei.* Verum si facinus illud magnum est, non est impossibile. Argumentum hoc admodum sublime ac eminens est, sed magnæ etiam consolationis. Prima conditio attentio-

nem vestram, altera voluntatis studium postulat.

Certum est i. voluntatem Dei absolutam communiter loquendo, semper impleri. Probatur, quoniam Deus operatur per voluntatem, hæc autem est omnipotens; ergo semper assequitur effectum quem vult. Probatur consequentia; quia si non assequeretur effectum quem vult, id necessario proveniret ex defectu potentiæ; siquidem supponitur non deesse voluntatem.

Confirmatur i. quia volitio Dei est eius ultima determinatio ad operandum; quare si hac determinatione positâ non sequeretur effectus, proveniret vel ex mutatione voluntatis: sed permanere illam supponimus, cum diximus absolutam: vel ex defectu potentiæ, vel ex impedimento ipsius; quæ omnia Deo repugnant: *Quis enim resistit ei?* ait Apostolus post Jobum.

¶

Con-

Confirmatur 2. quia omnipotentia Dei non potest impediri in seipsa; ut pote quæ neque destrui potest, neque minui, neque debilitari, quemadmodum aut extinguitur ignis, aut minuitur calor, aut quantitas illius: neque etiã potest impediri in mediis per quæ agit, tum quia potest agere independenter ab illis: tum quia cum illis utitur, utitur summo jure, & illa expedire potest, & vim augere ut infallibiliter agant: itaque sic loquitur Isaia 46. *Consilium meum stabit, & omnis voluntas mea fiet.* Et Psal. 134. *Omnia quaecumque voluit Dominus fecit:* unde Fulgentius lib. 1. ad Monimum c. 12. non est aliud in illo, velle, quàm posse: hinc ista in Deo dicuntur mutuò, virtus voluntatis, & voluntas ipsa virtutis. Ibi nunquam deest voluntatis effectus; quia voluntas ipsa non aliud invenitur esse, quàm virtus: quidquid autem vult, potest, qui quantum vult, tantum potest: propterea de eo solo dignè dicitur: *Omnia quaecumque voluit fecit.* Et iterum: *Subest enim tibi cum volueris posse:* Ideò dixi tantam ipsi esse virtutem voluntatis, quanta est voluntas ipsa virtutis: quia cui semper subest cum volet posse, non aliud est in illo velle quàm posse.

Certum est 1. ex priori propositione, neminem se opponere posse, aut impedire absolutam Dei Voluntatem, Esther 13. *In ditione tua cuncta sunt posita, & non est qui possit tua resistere voluntati;* & Judith. 16. *Tibi servit omnis creatura tua, quia dixisti, & facta sunt, misisti spiritum tuum, & creata sunt, & non est qui resistat voci tue:* Alioquin enim, ut ait Augustinus in Enchiridio capite 95. Periclitatur ipsi

nostræ confessionis initium, quã nos in Deum Patrem omnipotentem credere confitemur.

Hinc sequitur 1. ut cum absolute decrevit punire, impediri ipse nõ possit, quemadmodum dicitur Jobi 9. *Deus, cuius iræ resistere nemo potest.* Et Psal. 75. *Tu terribilis es, & quis resistet tibi?* Isaia 14. *Juravit Dominus exercituum, dicens, si non ut putavi, ita erit, & quomodo mente tradavi, sic eveniet, ut conteram Assyrium.* Et post pauca: *Dominus exercituum decrevit, & quis poterit infirmare, & manus eius extenta, quis avertet eam?* quod Sanctus Hieronymus sic interpretatur, non pro difficili debemus accipere, sicut illud legitur: *Quis sapiens, & intelliget hæc?* & cætera his similia, sed pro impossibili; nullus enim Domini poterit infirmare consilium, & manum eius extentam, five sublimem, ne percutiat, avertere.

Sequitur 2. ex contrario, neminem unquam impedire, ne aliquem salvet, cum volet. Augustinus libro de corrept. & gratia capite 14. Cui volenti salvum facere, nullum resistit arbitrium: sic enim velle, vel nolle, in volentis, aut nolentis est potestate, ut divinam voluntatem non impediatur, nec superet potestatem: de his enim qui faciunt quæ non vult, facit ipse quæ vult. Rationem horum omnium dat Apostolus Ephes. 1. *Universa operatur secundum consilium voluntatis sue.* In quæ verba sic discurret S. Hieronymus: Nos homines pleraq; volumus facere consilio, sed nequaquam voluntatem sequitur effectus; illi autem nullus resistere potest, quin omnia quæ voluerit, faciat, etenim cum consilium ad delibera-

berationem pertineat, importat meliorum electionem, quibus infallibiliter pertingit ad finem. Itaque rectè Boëtius, omnem modum paucis verbis concludit lib. 3. de consol. proſa 12. Non est aliquid quod summo huic bono vel velit, vel possit obſistere; velit, referendum ad actus liberos; possit, ad reliqua.

Certum tamen est, maximam partem actionum Dei circa creaturam rationalem esse non posse voluntates absolutas, sed conditionatas. Ratio est; quia Deus operatur secundum naturas rerum, itaque circa naturam rationalem sic ordinavit, ut non absolutam voluntate eam regat, sed conditionatam, ne vim faciat voluntati: & hoc sensu distinguit Damasc. quæ in nobis non sunt, & quæ in nobis sunt: prima dicit esse opera providentiæ, alia non tantum providentiæ, sed etiam liberæ potestatis & arbitrij: Anselmus eodem sensu in verba illa Matth. 6. *Fiat voluntas Dei*; docet quædam opera esse providentiæ, alia misericordiæ; istis resisti posse, alijs autem minime. Hinc originem habet quod creatura rationalis resistere possit voluntati divinæ in quibusdam. Exod. 10. ad Pharaonem: *Usque quò non vis subici mihi? dimitte populum meum.* Roman. 13. *Qui resistit potestati, Dei ordinationi resistit.* Et Jobi 9. *Quis resistit ei, & pacem habuit?*

Confirmatur hæc propositio ex eo quod Deus circa creaturam rationalem agat, vel misericordiam, vel justitiã; nam vel illam bene disponit prope se; vel illam malè disponit longè à se: etenim necesse est, ut creaturæ bene sit, vel ma-

lè: Bene est per misericordiam, & gratiam: malè per justitiã. Ratio est, quoniam oportet ut creatura intra ordinem aliquem sit providentiæ, vel beneficiorum, vel suppliciorum. Porro illo utroque modo creaturam ferè disponit voluntate conditionatã. Dixi ferè; quia ratione gratiæ, multa facit quidem independenter ab omni conditione, & in seipso fontem invenit bonitatis, & causam bene faciendi, ut pote, qui non tantum sit bonus, sed etiam ipsa bonitas: ita primam gratiam, & initium fidei ipse largitur, & quædam bona; sed tamen maximã beneficiorum partem & omnia supplicia hominibus, & præparat, & irrogat, positã conditione, unde illa vult voluntate non absoluta, sed conditionatã.

Sequitur quartò, omissis variis circumstantiis & conditionibus, de quibus in præſenti non est nobis sermò; cum in universũ Deus circa homines duo præcipuè moliatur, quædamquæ pertinet ad beneficia, alia quæ pertinent ad supplicia; in illis ut plurimum ut conditionem includi, ad beneficia quidem impetranda, orationem; ad supplicia verò, evitanda aut removenda, pœnitentiã.

Prima pars probatur ex necessitate orationis, quæ colligitur ex verbis Christi, & Apostolorum doctrina, Lucæ 18. *Oportet semper orare, & nunquam deficere.* Chrysoſtomus, dum oportet dixit, necessitatem inducit. Item donum perseverantiæ nõ confertur, nisi orationi: Augustinus lib. de dono perseverantiæ cap. 16. Constat (ait) Deum nobis aliqua etiam non orantibus dare, ut initiũ fidei: alia non nisi pro orantibus præ-

parasse, sicut perseverantiam in finem. Ex eodem Augustino refertur in libro de Ecclesiasticis dogmatibus cap. 56. Nullum credimus ad salutem, nisi Deo invitante, venire: nullum invitatum, salutem suam, nisi Deo auxiliante, operari; nullam nisi orantem auxilium pramereri. Ex quibus verbis patet tam ad salutem necessariam esse orationem, quam auxilium Dei; quia illud non nisi per orationem obtinetur. Iuxta quam doctrinam dixit Augustinus libro de natura & gratia capite 43. Deus impossibilia non jubet, sed iubendo admonet, & facere quod possis, & petere quod non possis.

Secunda pars probatur ex Scripturis omnibus in quibus passim promittitur pœnitentibus venia: Ezechiel. 33. *Impietas impij non nocebit ei, in quacumque die conversus fuerit ab impietate sua, &c. Et postea: Si dixero impio, morte morieris, & egerit pœnitentiam à peccato suo, &c. vitâ vivet, & non morietur, omnia peccata eius que peccavit, non imputabuntur ei: iudicium & iustitiam fecit, vitâ vivet.* Jeremiæ 18. *Si pœnitentiam egerit gens illa à malo suo, quod locutus sum adversus eam, agam & ego pœnitentiam super malo quod cogitavi ut facerem ei.* Et certè cum duæ sint leges, divina & humana, qui legem humanam violavit sine venia punitur: qui verò divinam, locum habet pœnitentiæ. Inter homines, ubi quis est summè offensus ab alio, non sibi satisfactum putat, si ille doleat de offensa, licet iusta sit compensatio propter summam æqualitatem: At Deus post quamcumque offensam placatur, si accedat pœnitentia; unde illi canit Ecclesia: Cuius est propriū

misereri semper & parcere: quare Ezech. 18. *Nunquid voluntatis mea est mors impij, dicit, Dominus Deus, ut non & convertatur à viis suis, & vivat?*

2. Probatur ex variis parabolis: filij prodigi quem pater redeuntem suscepit occurrens ei: Ovis deperditæ, quam pastor requisivit, & inventam sustulit in humeros: Drachmæ inventæ, quam mulier tam studiose requisivit, & de inventa ita gavisa est, ut vicinas etiam convocarit ad congaudendum: Ficûs infructuosæ, cuius excidiū distulit Dominus, & aliarum similium.

3. Propatur à variis exemplis, ex quibus patet, neminem pœnitentem aliquādo fuisse reiectum; si vera, & non ficta fuit pœnitentia: Non Publicanū, qui descendit iustificatus in domum suam: non Magdalenam, licet in civitate peccatricem, cuius patrocinium suscepit Dominus, & cui dictum est: *Vade in pace.* Et quæ Simoni prælata est. Non Petrum, licet negantem: cui non solum venia data est, sed factus est omnium Apostolorum caput: *Pasce oves meas, pasce agnos meos.* Non Paulum licet blasphemum, Ecclesiæ persecutorem, & ut se vocat, *primum omnium peccatorem, in quo Deus ostendit divitias gloriæ suæ.* Non Latronem in exitu tantum pœnitentem, cuius primam orationem Deus exaudivit, nec vel unum diem dilatus est; sed quo die pœnituit, eodem die in Paradisum est admissus: unde Arnoldus tract. de septem verbis Domini: Nullas omninò metas habet divina clementia: Sit qui invocet, erit qui exaudiat: sit qui pœniteat, non deerit qui indulgeat. Sed

ut

ut omittam innumeros in utroque Testamento, unicum inter mortales scelestissimum præterire non possum, cò illustriorem, quò nobiliorem, ut pote Regem: is fuit Manasses, de cuius criminibus ea scribit textus sacer 4. Reg. cap. 21. quæ terrorem incutiant. 1. enim in summo omnium peccatorum summus fuit; nullum enim omisit idololatriæ genus, conquistis undique diis peregrinis aras instruxit, & eos adoravit, ædificavit excelsa quæ dissipaverat Ezechias pater eius, *erexit aras Baal, & fecit lucos, sicut fecerat Achab rex Israël, & adoravit omnem militiam celi, & coluit eam.* Et quod est summus impietatis cumulus, in ipso templo, cuius eo tempore summa erit sanctitas & religio, Gentium simulachris statuit altaria. Ad hæc *traduxit filium suum per ignem, & ariolatus est, & observavit auguria, & fecit pythones, & aruspices multiplicavit, ut faceret malum coram Domino, & irritaret eum:* atque ut mediocriter non esset impius, peccatum addidit scandali, Iudam modis omnibus & pellexit, & coegit ad idololatriam: & post multa enumerata subdit Scriptura: *Quia fecit Manasses Rex Iuda abominationes istas pessimas super omnia quæ fecerunt Amorrbæi ante eum, & peccare fecit etiam Iudam in immunditiis suis.*

2. Quod attinet ad crudelitates, audi quomodo loquatur Scriptura: *Insuper & sanguinem innoxium fudit Manasses multum nimis, donec impleveret Ierusalem usque ad eos:* Metaphorâ sumptâ à vase quod plenum est, cum ad summum, & ad os liquor pervenerit, qui modus loquendi significat magnam sanguinis

effusi abundantiam. Porro sanguis fuit, & Prophetarum qui cum arugebant, & eorum qui illius mores, & institutū sequi volebant. Certè Ioseph lib. 10. antiq. c. 4. In omnes, quotquot erant ex Hæbreis, iustos grassabatur cædibus, nec à Prophetis quidem cruentas manus abstinens; nam ex horum numero per singulos dies supplicio afficiebat. Inter cæteros Isaiam prophetam medium ferrâ secuit: qualem virum! regis stirpis, consanguineum & sanctissimum, sed cuius reprehensionem ferre non potuit homo crudelis. Denique tam multa flagitia commisit, ut de se ipse fateatur in sua oratione: *Peccavi super numerum arenae maris.*

Porro hæc sunt peccata Manassis fortunati & regnantis, sed vide peccata captivi; nam Deus in penam Manassem captivum duxit in Babylonem, ubi post angustias carceris & catenarum, de quibus ipse meminit in oratione sua, uti Sanctus Hieronymus ait in traditionibus Hebraicis, in vas æneum coniectus est, & admoto igne lentè & paulatim cruciatus: *Quid eo loco fecisse illum putatis, Auditores? cum nullum exeundi, immò nec respirandi locum inveiret, undique circumclusus, suorum idolorum numina, quæ coluerat, invocare cœpit; sed cum vanas suas preces videret, venit ei in mentem, quod à parte Ezechia crebrò audiverat: Cum quaeseris Dominum Deum tuum, invenies eum; si tamen toto corde quaesieris, & tota tribulatione anime tue, uti dicitur Deuteronom. 4. Itaque cœpit ad Deum converti, sicut dicitur 2. Paralip. cap. 33. Postquam coangustatus est, oravit*
Domi-

Dominum Deum suum, & egit pœnitentiam valde coram Deo Patrum suorum, deprecatusque est eum, & obsecravit intentè: Quid expectas, mi auditor? audi verba sequentia: Et exaudivit orationem eius, reduxitque eum Ierusalem in regnum suum, & cognovit Manasses quod Dominus ipse esset Deus. At vide quomodo: id explicat Glycas in suis Annalibus, dicens adfuisse Angelum Regi oranti, qui rapto vase æneo in quod inclusus fuerat, eum Hierosolymam reduxit, & in pristinam dignitatem restituit. Quis credat sceleratum hominem, & tantorum criminum reum sublatum fuisse ab angelo, ut Prophetam? id tamen factum est; tantum potest pœnitentia: quem mundi totius lachrymæ, quem omnia flumina, quem maria omnia abluere non potuissent, id fecit pœnitentia: unde subdit Glycas: tot, tantaque facinora Manasses perpetravit, ut divinus ille Athanasius dicere non dubitarit; Si Manasse Deus servavit, equidem ausim dicere, quod diabolus ipsum servaturus fuerit, si reverti ad Deum voluerit. Quid te igitur sperare non oporteat, mi Auditor, pœnitentiæ beneficio? cum quesieris Dominum Deum tuum, invenieris, si tamen toto corde quesieris, & tota tribulatione animæ tuæ: sed unde tanta vis in pœnitentiâ?

Prima ratio petitur ex parte misericordiæ & bonitatis Dei, à qua originè habet pœnitentia. Præclarum est quod legitur in Talmud Hierosolymitano in libro flagellorum, ubi explicantur verba Psalm. 2. *Bonus & rectus Dominus, propter hoc legem dabit delinquentibus in via:* illa enim via explicatur pœni-

tentia, ut proximè superiori concione ostendi. Ex quibus verbis patet ipsam originem habere à Deo, ut bono & misericordi. Porro cum naturalis modus agendi Dei, sit à bonitate; quæ autem secundum naturam sunt, ea afferunt voluptatem; propterea actio bonitatis, & miserendi in Deo maximam habet voluptatem; unde Deus vincitur pœnitentiâ ratione cuius agit connaturaliter, cum parit.

Secunda ratio petitur ex parte iustitiæ, quæ cum maximè violetur per peccatum, exigit necessariò reparacionem: illa autem duplici tantum modo fieri potest; vel vindictâ, seu inflictione pœnæ, vel pœnitentiâ, magis autem pœnitentiâ, quam vindictâ.

Quoad vindictam attinet, certum est 1. cum per peccatum violetur ius divinum, reparari per pœnam peccatoris; uti enim peccator aliquid molitus est contra Dei voluntatem, necesse quoque est, ut aliquid patiatur contra voluntatem suam, idque ad æqualitatem secundum illud: *Quantum in delictis fuit, tantum date illi tormentum.* Unde inæqualitas quæ facta est per peccatum, reducit ad iustum per æqualitatem quæ fit per pœnam; & sic quidquid peccator faciat, in ordine continetur; nam ut aliquid intra ordinem sit, perinde est, an ordinem teneat, an in ordine teneatur? teneret quidem, si per obedientiam esset sub lege; sed si nolit, non tamen extra ordinem est, tum tenetur sub pœna; cum tam iustum sit peccatorem puniri, quam iustum est ut Creatori obediatur.

Certum

Certum est 2. cūm Deus benefaciendo magnam capiat voluptatem propter actionē naturæ ipsius conformem, & insuper nō possit impediri ne voluptatem habeat sibi debitam, oportet ut quod non potest habere benefaciendo, id habeat ulciscendo, secundū illud Deuter. 28. *Sicut ante letatus est Dominus super vos, bene vobis faciens, &c. sic letabitur disperdens vos, atque subvertens.* His positis certum est quoad 1. attinet, licet per vindictam satisfiat divinæ iustitiæ quoad æqualitatem Pœnæ, non tamen omninō compensari in iuriam; quoniam ipsa in peccatore perseverat; unde licet peccator in inferno torqueatur contra suam voluntatem, idem tamen semper contra Deum nititur, secundū illud Bernardi: Nunquam recto, pravoque conveniet; hæc enim sibi invicem adversantur, licet non invicem lædant; quare læsio alterius, est profectō non Dei. Quoad 2. etiam hæc Dei ulciscētis voluptas non in ipso habet originē, sed in alio; nam cūm bene facit, ex suo bene facit, cūm male facit, ex alio: per pœnitentiam autem, illam dico quæ ex Spiritu Sancti inspiratione concipitur, & quæ est perfecta pœnitentia, ius Dei, quod per peccatum violatum est, ex integro reparatur: nam quoad pœnam attinet, pœnitentia, ut ait Tertullianus, pro iustitia Dei, fungitur munere; itaque miris modis peccatorem discruciat: vide quomodo Magdalenā tractarit, sparsit eius capillos, fletibus ora & sinum complevit, vultum pudore & dolore accendit; sed præcipue in ea parte, in qua peccatū admissū est hoc est in corde: *Cor contritum & hu-*

miliatum Deus non despiciet. Iam quomodo anima se Deo in omnibus subiicit, quomodo priora damnat, & revocat? Quid dicam, quod anima sic Deo subditur, ut de ea proprium agat triumphum? Ad hoc significandum passim in Scripturis conversio peccatorum explicatur per clades, & excidia, Psal. 48. *In spiritu vehementi conteres naves Tharsis.* Augustinus per naves intelligit, diversas nationes, quarum superbiam Ghristus evertit, dum eas convertit ad fidem Psal. 103. *Deficiant peccatores à terra, & iniqui, ita ut non sint.* Basilius, non ut peccant, orat, sed ut convertantur. Psal. 149. *Et gladij ancipites in manibus eorum. ad faciendam vindictam in nationibus, increpationes in populis.* Vide qui sint in Apostolorum manibus gladij, increpationes. Sophon. 3. *In igne zeli mei devorabitur omnis terra; quia tunc reddam populis labium electum, ut invocent omnes in nomine Domini, & serviant eibumero uno.* De igne Evangelij interpretatur Sanctu Hieronymus: ex quibus constat quod diximus, maximam victoriam de peccatore esse per veniam, quæ soli pœnitentiæ tribuitur. Quod autem inde Deo accedat voluptas ex naturali modo agendi per bonitatem, faciunt hoc plurimæ Christi parabolæ, uti Patris filium prodigum reverentem suscipientis: & mulieris quæ drachmam reperit; unde gaudium Angelorum super uno peccatore pœnitentiam agente, nihil aliud significat quàm laudes quæ ab Angelis Deo dantur super conversione peccatoris: Vide non vulgare huius voluptatis Dei exemplum in insigni peccatore, nempe Achab, de quo dicit

R Scriptu-

Scriptura 3. Reg. cap. 16. *Fecit Achab malum in conspectu Domini super omnes, qui fuerunt ante eum; quantumvis pessimi Reges ante eum processissent: nihilominus tamen ubi primum de peccato suo dolens scidit vestimenta sua, & operuit cilicio carnem suam, jejunavitque, & dormivit in sacco, & ambulavit demisso capite: etiam si omnia illa fuerint tantum pars quaedam, eaque minima pœnitentiæ, Deus sic afflictum videre non potuit, quin de subjugato sibi adversario gloriari cœperit apud Eliam: *Nome vidisti humiliatum Achab. coram me? quia igitur humiliatus est mei causâ, non inducam malum in diebus eius.* Ita Deus facilem se præbet ad pœnitentiam.*

Quæ cum ita sint, quis jam peccatori exculpationis locus esse potest ubi tã facilis est veniã? Age enim quid cessas? cur pœnitentiam non agis? quid times, quid vereris? an Dei iudicio & minas, an supplicia? Ignoras quòd sola pœnitentia te ab illis liberare potest? an peccatorum tuorum multitudinẽ, an gravitatem? tu ne pœnitentiæ vim, ac virtutem nosti ut decet? post tot promissa, post tot exempla: nova, vetera, omnis generis, ubique gentium, in omni hominum conditione? Cogita Deum iratum, minas jaçantem, supplicia intentantem; cogita eius potentiam, maje-

statem, immò furorem, ac in pœnas effusum, si adfuerit, si obstiterit pœnitentia, de Deo irato, de tam potente, triumphum aget. Sed tibi odiosum est, vel pœnitentiæ nomen. Certè si Deus pro peccatorum condonatione postulasset omnia bona nostra, quis dare nõ debuisset? si petiisset, ut omnia supplicia, & omnia adversa tolerarem, quis pati non debuisset? Jam cum ei pœnitentia sufficiat, quis ab ea excusare se potest? quod si non ambigis, quid expectas, vel in quale tempus remittis? Ignoras quòd quoniam benignitas Dei te ad pœnitentiam adducit? tu vero, ait Apost. Rom. 2. *Secundum duritiam tuam, & impœnitens cor, thesaurizas tibi iram in die iræ, & revelationis iusti iudicij: qui enim opponit duritiam suam Dei benignitati, & impœnitentiam pœnitentiæ, meretur, ut Deus convertat divitias bonitatis suæ in thesaurum iræ, ac suppliciorum: sed qui confugit ad pœnitentiam, nihil habet quod metuat; nam sicut impœnitentia jungitur thesauris iræ, ita pœnitentia divitias bonitatis experitur: verè enim Deus dives est in misericordia quæ pœnitentiam inspirat, pœnitentiæ veniam concedit & gratiam, & gratiæ gloriam subnectit. Amen.*

* *